

KIÁLLÍTÁSOK.

A milánói kiállítás kitüntettjei.

A magyar iparművészeti csoportban a kiállítónak és munkatársainak odaítélt kitüntetések

csoportos kimutatása a következő:

Versenyen kívül	7 kiállító
Nagy díjat kapott	61 „
Díszoklevelet	35 „
Aranyérmét	65 „
Ezüstérmét	45 „
Bronzérmét	12 „
Elismerő oklevelet	15 „

Összesen ... 240 kiállító

A munkatársak közül:

Nagy díjat kapott	1
Díszoklevelet	16
Aranyérmét	56
Ezüstérmét	57
Bronzérmét	37
Érdemoklevelet	2

Összesen ... 169 munkatárs

A kitüntetett magyar kiállítók névsorát, az eddig rendelkezésünkre álló adatok alapján, e füzetünkhöz mellékeljük.

A milánói kiállítás 10.000 lipás kipályódija.

A zsüri-munkák befejezése után az osztály-zsűrinek még két

igen érdekes jutalomkérdéssel kellett foglalkoznia, amely jutalomkérdésnek lefolyása élénk világot vet magyar művészeink munkáinak kvalitására.

Az első kemény dió a milánói iparkamarák által a modern művészi iparban legnagyobb haladást tanúsított és a kiállítás körül maguknak legtöbb érdemet szerzett idegen nemzetek számára adományozott 10 darab igazi arany éremnek odaítélése volt. Hosszas és beható viták után a 10 érem a következőképpen osztott föl: kettőt kapott Franciaország, Belgium, Magyarország és Ausztria; egyet Hollandia, egyet Norvégia (az Olaszországban élő Lerche keramikus számára). A Magyarországnak jutott két érmét azután Maróti Géza és Faragó Ödön művészek kapták.

A második és legfogasabb kérdés a tizezer líras királyi jutalomnak megítélése volt. E jutalom a kiállítás modern művészi ízlésben készült legtökéletesebb intérieur-jének, vagy inkább intérieur-sorozatának számára — illetőleg az azt vagy az azokat tervező művész számára — volt kifizetve. A díj nagyságát tekintve, képzelhető volt a pályázók tömege! Franciaországot kivéve (amely teljesen kiképzett intérieuröket nem állított ki) valamennyi nemzet bejelentette igényét, összesen 55 pályázó művésszel. A zsüribe csak azoknak a nemzeteknek képviselői kaptak helyet, amely nemzetek nagyszámú művészi intérieur-t küldöttek a kiállításra. Így Angolország, Ausztria, Németország, Hollandia stb., amelyek kevesebb intérieur-t állí-

tottak ki, külön képviselőt nem kaptak. A zsüriben Olaszország öt helyet kapott, Belgium, Svájc és Magyarország pedig egyet-egyet. Az olasz tagok a következők voltak: Cometti és Tessorone professzorok, Giachi és Stachini építészek és Mariani művész. Belgiumot Fierens-Gevaert műkritikus, Svájcot Rusca mérnök, Magyarországot Fittler Kamill építész képviselték. Az 55 pályázóból mintegy huszonöt mindjárt az első kritérium után kiesett. Azután közmegegyezéssel a teljesen elégett intérieurök, mint amelyeket a megmaradottakkal és az újakkal összehasonlítani nem lehetett (a fotográfia ehhez nem lévén kielégítő) pályázaton kívül helyezettek. Sajnos, ekkor estek ki Hortinak, Kőrösfőinek és különösen Nagy Sándornak szép, de teljesen leégett alkotásai. Többszörös kiküszöbölő szavazás után végre hét pályázó maradt a következő érdempontozatokkal:

Németország:	Olbrich	57 ponttal.
Magyarország:	Maróti	72 „
Belgium:	Sneyers	72 „
	De Coene	67 „
Olaszország:	Fabrica Italiana	51 „
	Quartí	75 „
	Monti	65 „

A legközelebb megejtett selejtezés után már csak Quartí, Sneyers és Maróti maradtak meg pályázóknak. Azután kiesett Maróti (az olaszok főleg azt kifogásolták, hogy csak egy Hall-t állított ki és nem intérieur-sorozat), majd kétszeri szavazategyenlőséggel végződő igazított szavazás után kiesett a belga Sneyers és maradt 5 szavazattal 3 ellen győztes az olasz Quartí. Az eredmény az idegen nemzetek képviselői között megütközést keltett, mert a három utolsónak maradt pályázó között a leggyöngébb az olasz Quartí volt és a végső csatát a belga Sneyersnek és a magyar Marótinak kellett volna megvívnia. A nemzetiség diadalmaskodott az igazi művészi érték fölött.

A milánói magyar kiállítás dícsérete.

A midőn már a milánói iparművészeti kiállítás magyar osztályának kincsei rég elfüstölögtek, még mindig jelennek meg elismerő bírálatok

tárlatunkról. Igen kiváló toll alól került ki az, (Fierens-Gevaert írta), amelyet a „JOURNAL DES DÉBATS“ közölt. Értékesebb elismerés nem érte még a magyar iparművészetet. Kijelenti benne a belga műkritikus, hogy egyhangú vélemény szerint a magyar és a belga osztály a díszet a kiállításnak. Kiemeli mind a két osztályban a nemzeti jelleget s konstatálja a magyar műipar s a magyar műipari oktatás teljes ujjászületését. Magyarország végeleges bizonyosságát adta — úgymond — annak, mekkora haszna az az ipar-nak, ha művészberek fölfrissítik. Végül megállapítja a magyar és a belga osztály egyenlő értékét s rámutat a harmóniára, melyben a változatosabb és merészebb magyar osztály az inkább művészegyenlőségekkel domináló s a hagyományokhoz inkább ragaszkodó belga osztállyal kiegészíti egymást.

A STUDIO, a legtekintélyesebb művészi folyóirat, szeptemberi számában hosszú cikket közöl Alfredo Melani tollából, aki abban behatóan méltatja a milánói kiállításon elpusztult magyar iparművészeti csoportot. A rendkívül érdekes cikkből, melyet a Budapesti Hírlap szeptember 28-diki számában majdnem teljes terjedelmében reprodukált, kivesszük a következő részt:

Örömmel észleljük, így kezdi tanulmányát Melani, hogy a milánói kiállításon résztvevő dekoratív művészek szakítottak a régi stílussal az új javára. De ezt az irányát a fejlődésnek legvilágosabban nem maga az olasz művészet mutatja. A legnagyobb érdeklődést a látogatóban két, talán három külföldi állam munkássága kelti, Magyarországé, Belgiumé és Hollandiáé, de a legérdekesebb és legértékesebb valamennyi közül mégis Magyarországé. A magyar művészek a legbecesebb könnyűséggel fejezik ki nemzeti voltuk egész géniuszát ebben a kiállításban, amely nemcsak művészi képességükről, hanem fényes ambíciójukról is tanuskodik; és ez a tanúságtétel szimpatikus és modern és kiterjed a művészet minden ágára, szépséget árasztva minden művészi alkotásra a szobortól a bútorig, az ékszertől a kárpitos munkáig és keramikáig. Szinte kár, hogy Anglia és Franciaország nincsenek saját műiparukhoz méltón képviselve a milánói kiállításon. Magyarország teljes erejével vonult ki erre a kiállításra és esztétikai, politikai és nemzeti szempontból egyaránt büszkén és kecsesen nyilatkozott meg.

A milánói kiállítás érme.

A kiállítás végrehajtó bizottsága minden kitétetett kiállítónak oklevelet ad. A hozzávaló érmet a kiállító saját költségükön megrendelhetik Stefano Johnson milánói éremverő intézetében (Corso P. Nuova 15.). Az arany-, ezüst- és bronzérem mintájának reprodukcióját e füzetben közöljük, míg a nagydíjjal és díszoklevéllel kitétetettek számára külön művészi kivitelű érem készül. Az ezüstérem ára 20 líra, aranyozott bronzérem 10 líraba, az ezüstözött 6 líraba, a bronzérem pedig 4 líraba kerül.

Építészhallgatók kiállítása.

November elején a Műegyetem I. B. számú épületében kiállítást láttunk, amely nem egy oknál fogva ment szinte eseményszámba azok előtt, akik figyelő szemmel vannak minden művészi megmozdulás iránt. Összeállt egy csomó fiatalember, hivatalos néven: építészhallgató s a nyilvánosság elé vittek egyrészt olyan terveket, amelyeken rajta volt a professzor ellenjegyzése, másrészt olyanokat, amelyek teljesen hogy úgy mondjuk: a szabad, a meg nem kötött, az egyéni fundáló kedv szüleményei. Első impreszióra tán föltűnt bárkinek, hogy az ötletek és kész tervek legtöbbször egy-egy régi zárt stílus formanyelvét tükrözi. Hogy azok vannak többen, akik építógondolataikat csakis valamely szigorúan tiszta műtörténeti frazeológiával tudják közölni s azok vannak kevesebben, akik lehetőleg függetlenül az ú. n. akadémikus előképektől, egészen magukból próbálják fejleszteni valamely téma formálását.

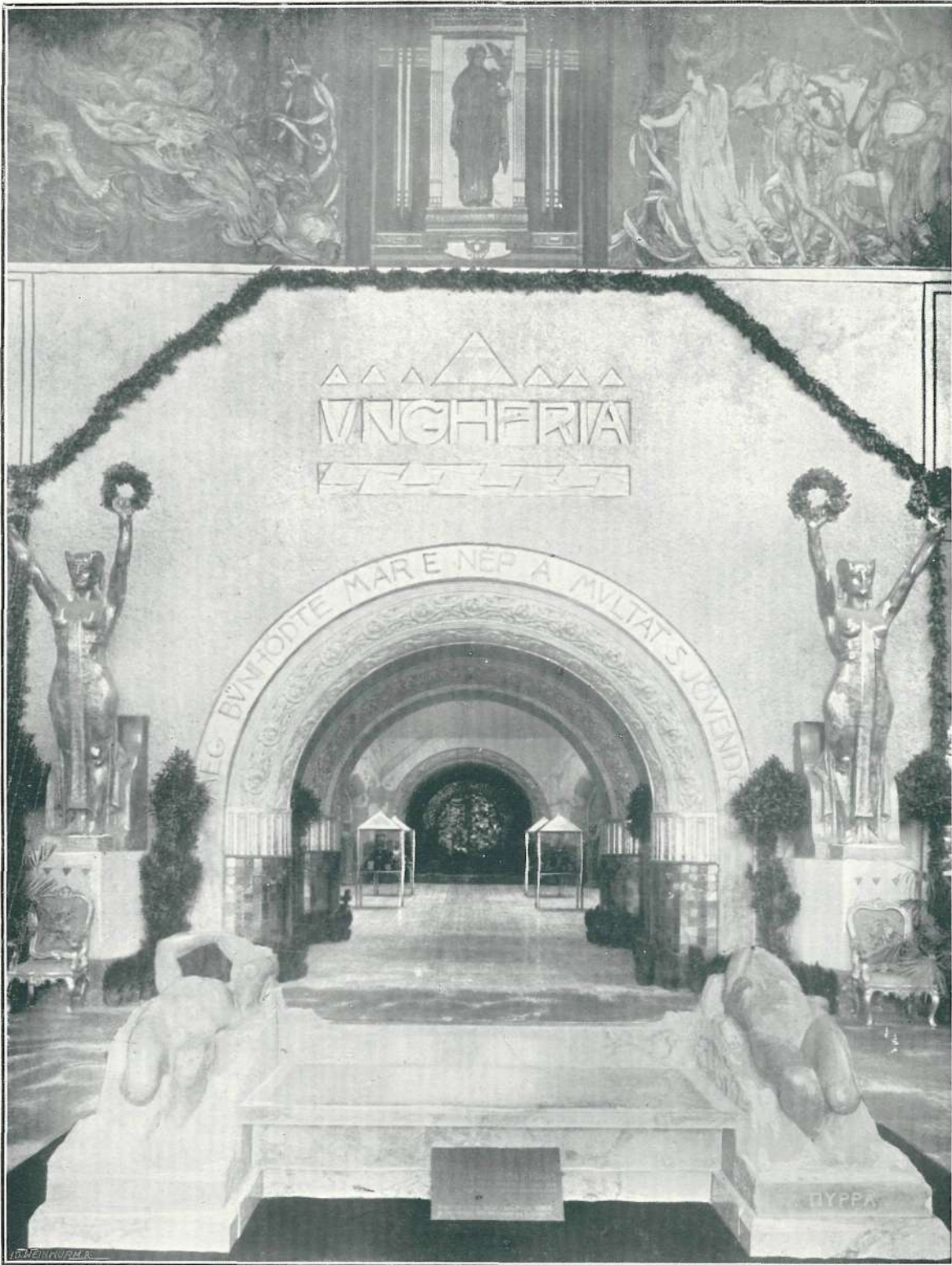
Ilyen új, mai szellemben elgondolt kő-organizmussal tehát nem találkoztunk oly sűrűn, mint ahogy ezt kívánni lehetne azoktól és arról a helyről, ahol a holnapi, a legközelebbi építőgenerációt nevelik. Azonban szorosan véve a dolgot, alapjában ez a jelenség — legalább egyelőre — nem súlyos. Elvégre fiatalemberekről van szó, akik, ha kikerülnek az iskola falai közül, rövidesen úgyis a maguk szemével kezdenek nézni s bizonyos, hogy megértik a modern törekvéseket, már t. i., ha van bennük erre való matéria. Ha meg nincs, akkor kár már most beléjük erőszakolni olyan felfogást, olyan művészi meggyőződést, amely sohasem válhat bennük vérré. Egyelőre fontosabb az, hogy épen az építészhallgatók csináltak kiállítást. Nemcsak azért, mivelhogy nálunk aránylag igen ritka az építész-tárlat, hanem inkább s főleg azért, hogy végre a műegyetem falain belül csoportba verődnek azok a fiatalok, akik az építészetben nem „szakmát” látnak, hanem művészetet. Ezután csak az kell, hogy az ilyfajta kiállítás rendszeresen ismétlődjék. Mostani alkalommal néhány komoly talentumot ismertünk meg. Dolgaikról azonban s magáról az egész tárlatról kritikát ezúttal nem mondunk, ha csak nem vesszük kritikának azt, amikor sajnálattal konstatáljuk, hogy — legalább látszólag — mily kevésbé érdekli őket az iparművészet. A kiállításon ugyanis fölösen akadnak arckép, csendélet, rajznélküli ú. n. hangulatos tájkép, de nem láttunk egy vázát, tapétát, nem láttunk szobaberendezést, olyasvalamit, ami az iparművészet ezer problémát adó területére tartoznék. A modern építőművész pedig tudvalevőleg ily képességek nélkül el sem képzelhető. Az építő és iparművész feladatai annyira egymás mellett haladnak, hogy itt bármely merev szétválasztás vagy közömbösség ugyancsak erősen művészetlen. A kiállítás tehát ezen a ponton nem egészen elégt ki bennünket. Viszont igaz, hogy erről tulajdonképp nem tehetnek maguk az építészhallgatók. Az okot a műegyetem számlájára kell írni, ahol az iparművészetet még igen csekély mérvben művelik, ami bizony nem helyes. (d.—)

Bécs. Bécsben, a Hagen-Bundban, október 5-én Meunier-kiállítás nyílt meg. A kiállított anyag Berlinben, Drezdában, Münchenben általános feltűnést keltett és a híres mester „Munka” című főalkotásának kiállítása Bécsben is művészi eseményszámba megy. Érdeklődőkkel közöljük, hogy a Munka emlékművének összképét a Studio folyóirat f. é. júniusi száma közli a 82. oldalon.

Berlin. Az 1906. évi német százévi berlini kiállítást (melyről már megemlékeztünk), befejező közleményben ismerteti F. Dülberg a Zeitschr. f. bild. Kunst f. évi szeptember 12. számában.

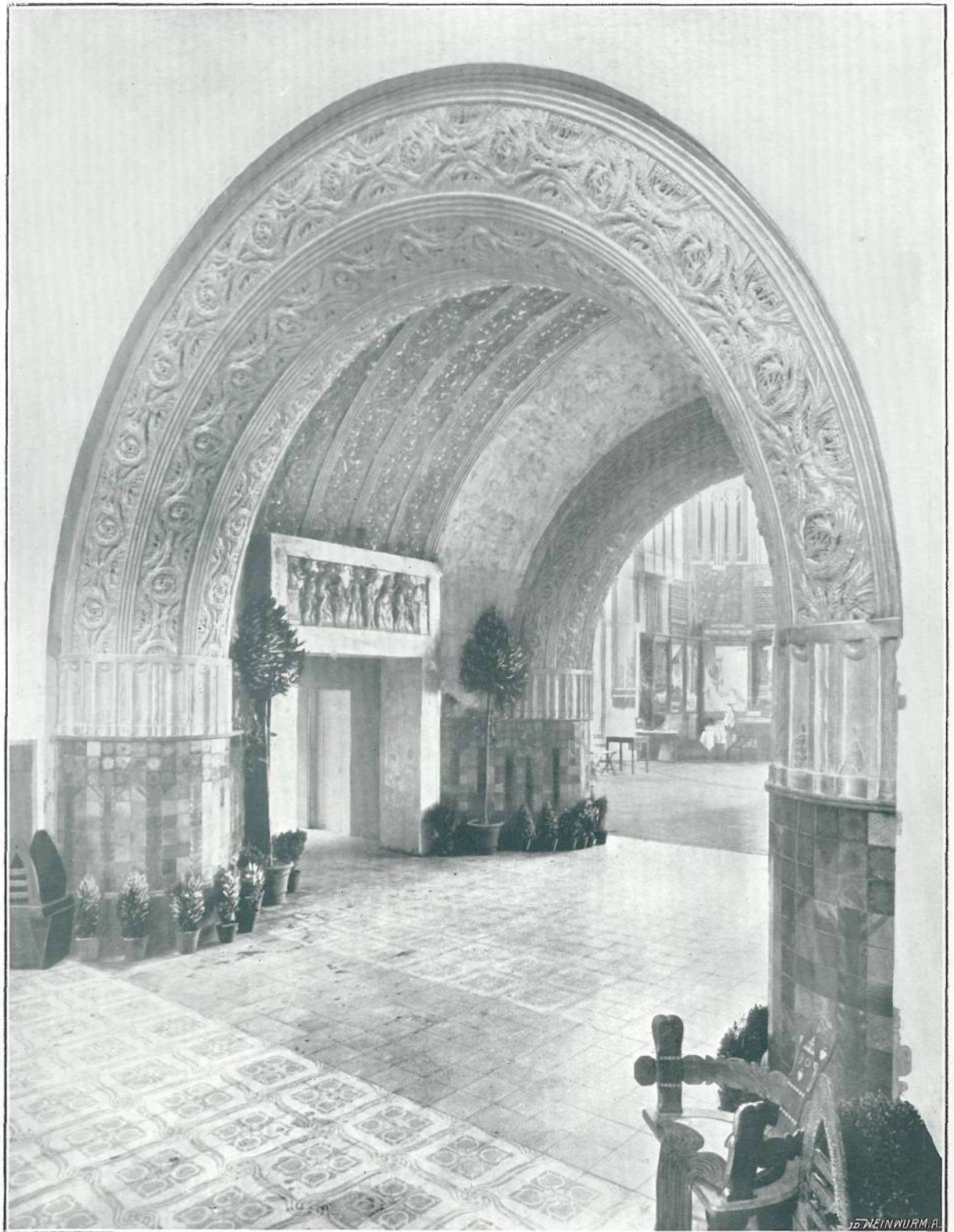
Drezda. A drezdai 3-ik német iparművészeti kiállításnak a „Raumkunst”, termőművészetnek nevezett egyik főrészét beszéli meg Paul Schumann, a Kunstgewerbeblatt júliusi 10-ik, és a gépbútorokat és művészi ipart az augusztusi 11-ik számában. Mind a két cikk tárgyalja a német kiállítási anyagot és az általános

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

281. BEJÁRÓ AZ OLASZ CSOPORTBÓL
A RELIQUIÁK TERMÉHEZ.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

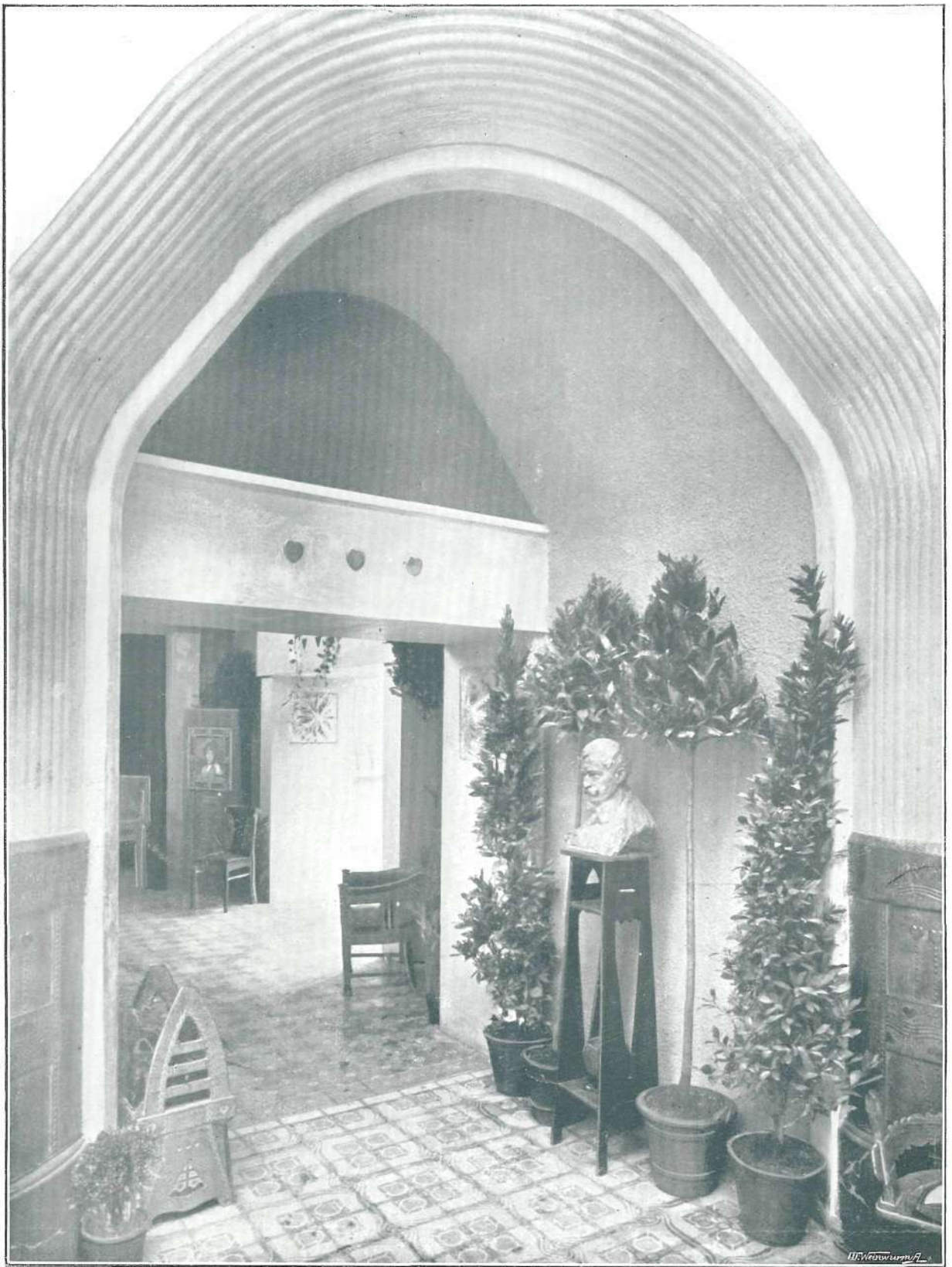
282. ÁTJÁRÓ A MAGYAR RELIQUIÁS OSZTÁLYBÓL
AZ OLASZ CSOPORTHOZ.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

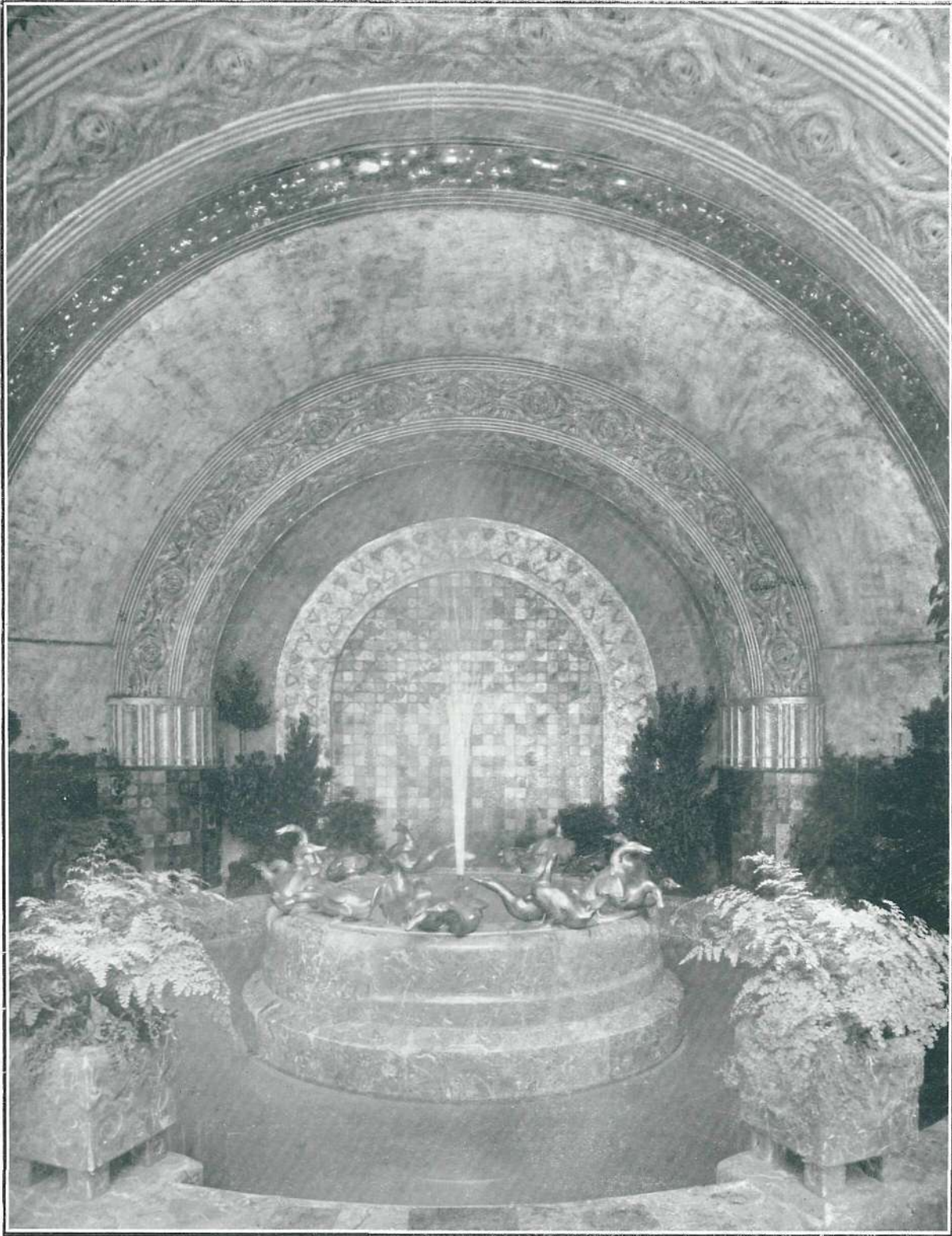
283. BEJÁRÓ AZ EGYIK
OLVASÓTEREMHEZ.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

284.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

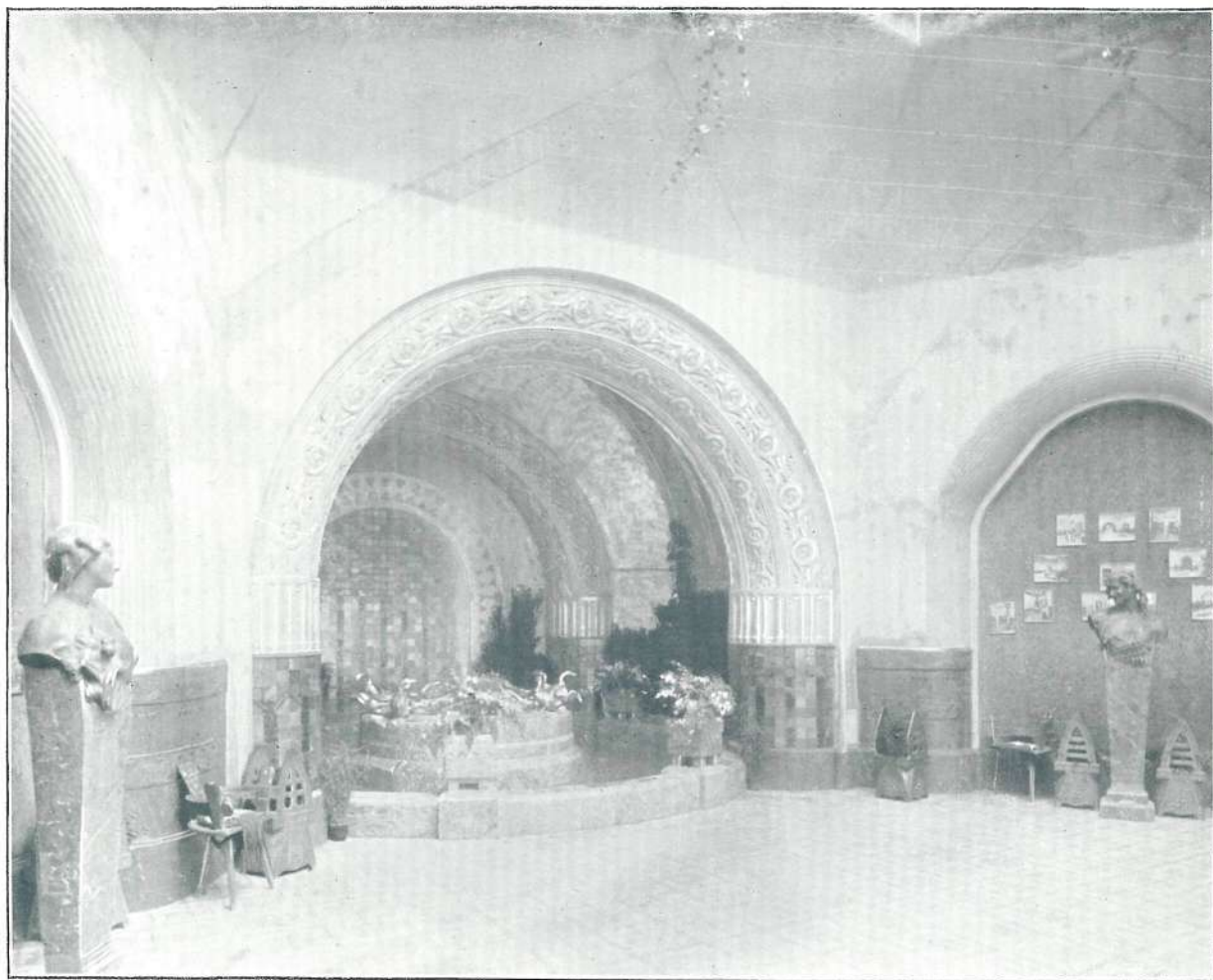
284. BEJÁRÓ A RELIQUIÁK CSOPORTJÁNAK
EGYIK OLDALSÓ TERMÉHEZ.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

285. A KACSÁS SZÖKŐ-KÚT.
MARÓTI GÉZA MINTÁJA NYOMÁN
KÉSZÍTETTE A ZSOLNAY-GYÁR.

286.

286. A GALAMBOS UDVAR RÉSZLETE.

287.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ IPARMŰVÉSZETI CSOPORTJA.

287. AZ EGYIK OLVASÓSZOBA RÉSZLETE.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

288.

10. WEINWURM, A.

288. AZ ISKOLÁK CSOPORTJA. KÖZÉPEN AZ ORSZ. MINTARAJZTANODA KIÁLLÍTÁSÁVAL.

A BERENDEZÉST TERVEZTE FARAGÓ ÖDÖN.

289.

10. WEINWURM, A.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

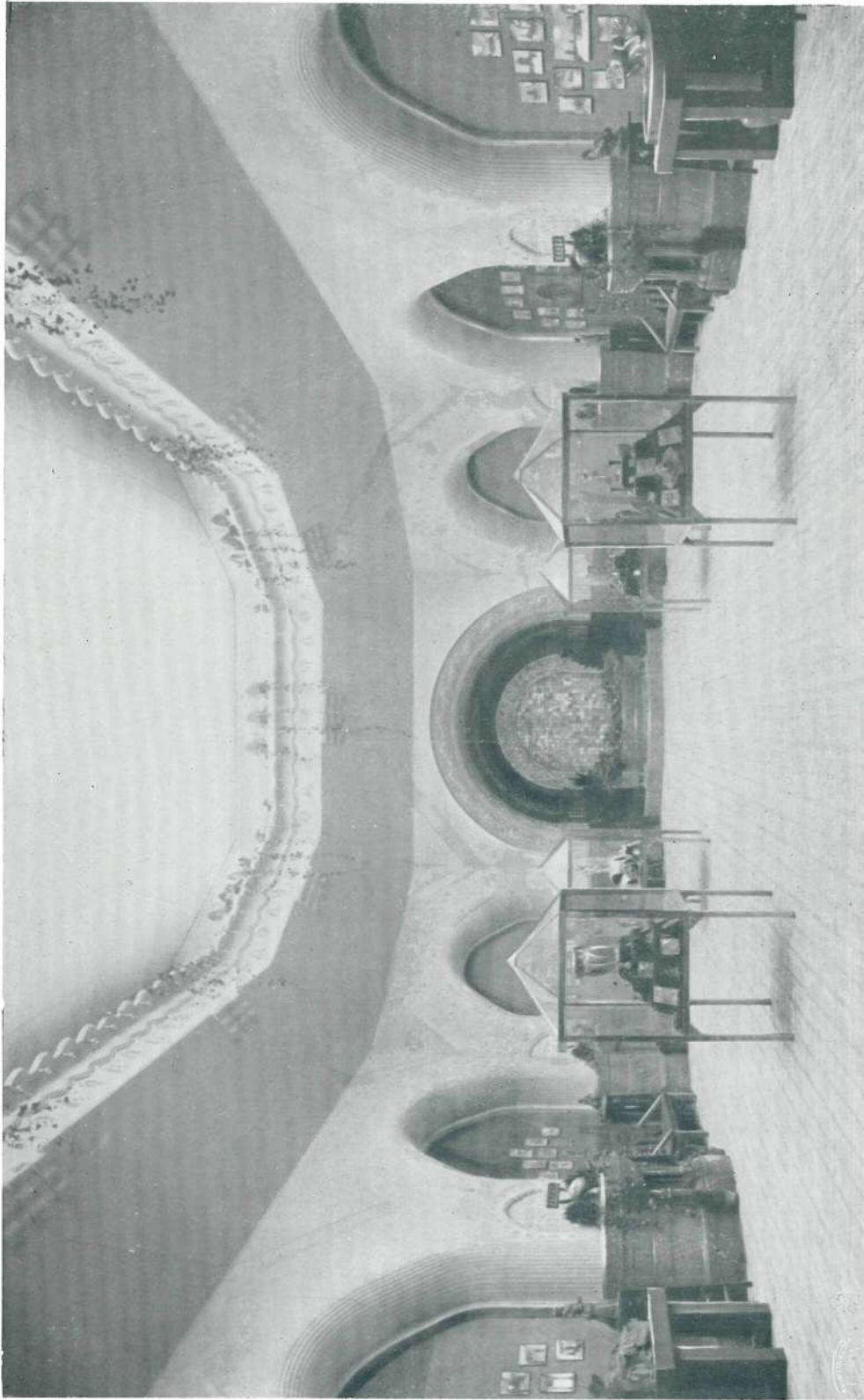
289. A RELIQUIÁK CSOPORTJÁNAK EGYIK OLDALSÓ TERME. TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

A MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ MAGYAR OSZTÁLYA.

290. A SZOBABERENDEZÉSEK CSOPORTJA.
TERVEZTE FARAGÓ ÖDÖN.
KÖRÖSFŐI (KRIESCH) ALADÁR FALIKÉPÉVEL :
KALOTASZEGIEK TEMPLOMBAMENETELE.

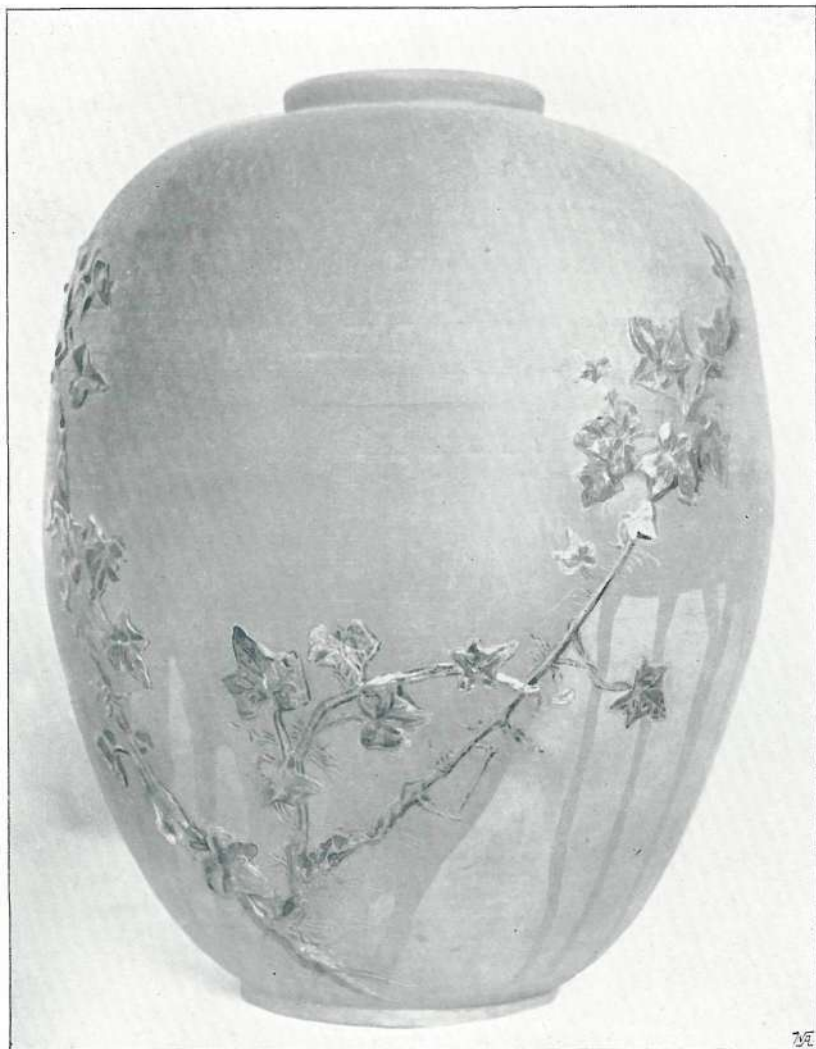

291.

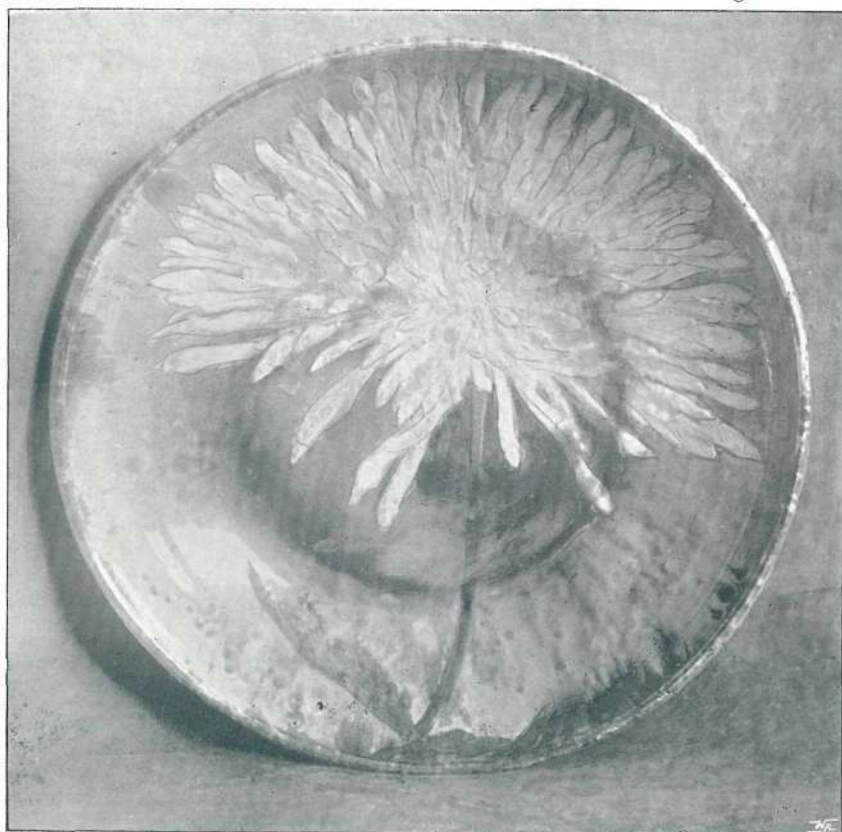
MILANÓI KIÁLLÍTÁS
ÚJ IPARMŰVÉSZETI CSOPORTJA.

291. A GALAMBOS UDVAR A RELJOUJÁKKAL,
HÁTTÉRBE A KACSÁS SZÖKŐKÜTTAL.
TERVEZTE MARÓTI GÉZA.

292.

293.

MILANÓI
KIÁLLÍTÁS.

292., 293.
MÁZAS VÁZA
ÉS TÁL.

LERCHE
NORVÉG
MŰVÉSZNEK
ELPUSZTULT
CSOPORTJÁBÓL.

294.

295.

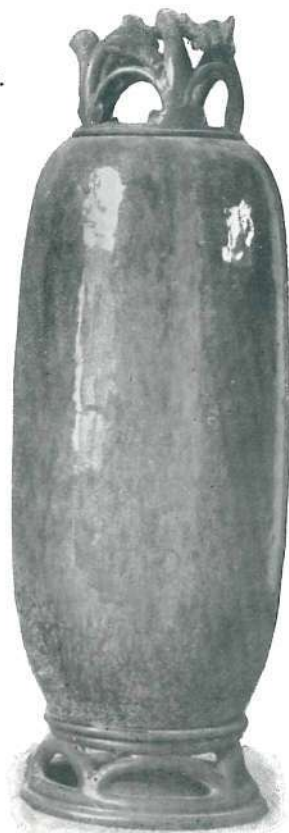

294-297. ÉKSZEREK, FÉLDOMBORMŰVŰ
TANULMÁNYFEJ, MÁZAS CSERÉPBŐL,
EZÜSTBE FOGLALT ÜVEG ÉS MÁZAS
CSERÉPVÁZA.

296.

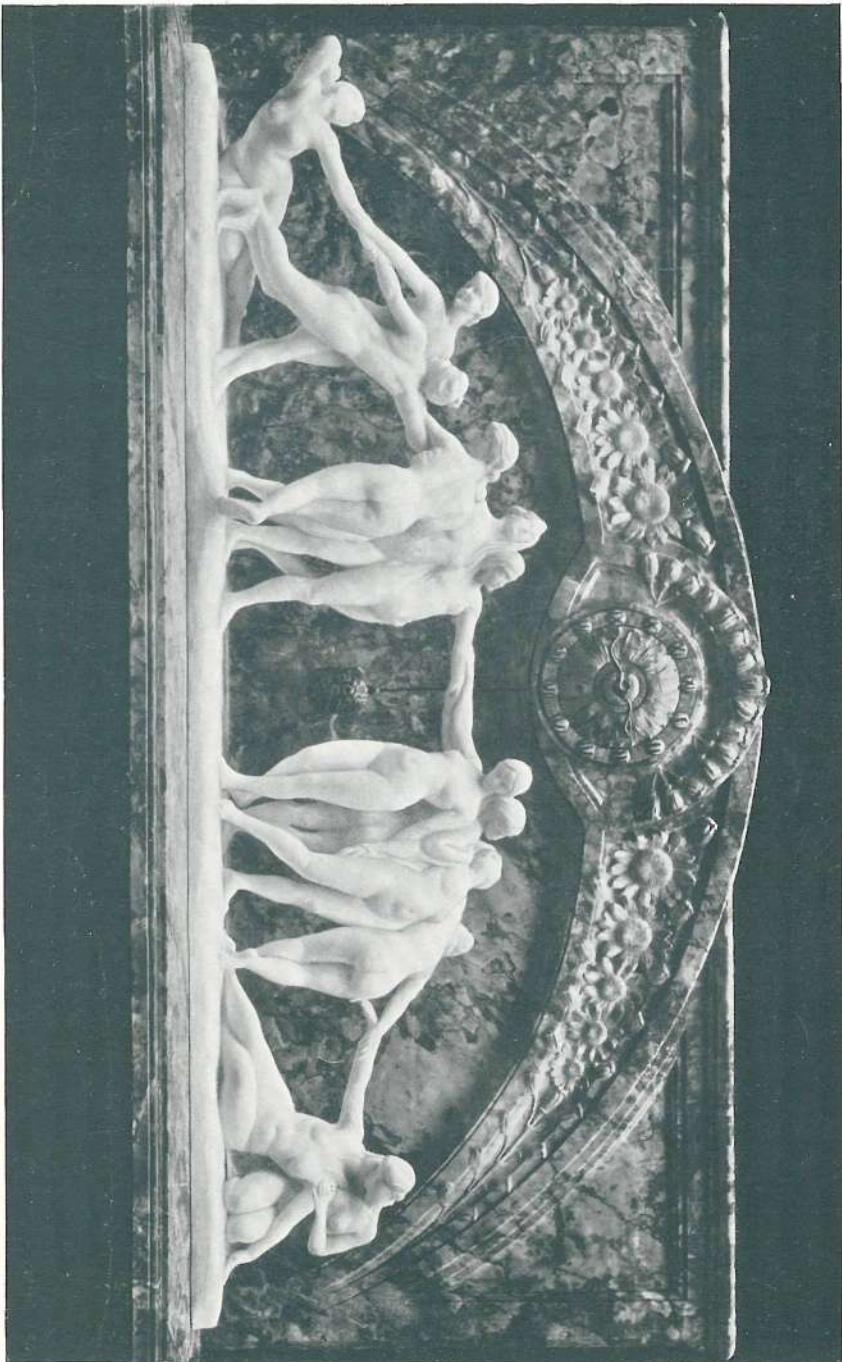

297.

LERCHE, NORVÉG MŰVÉSZNEK
AZ OLASZ OSZTÁLYBAN VOLT
ELPUZTULT CSOPORTJÁBÓL.

MILANÓI KIÁLLÍTÁS.

298. PH. WOLFERS : AZ ÓRAK MULÁSA, KANDALLÓ-DÍSZ.

MILANÓI KIÁLLITÁS, BELGA CSOPORT.